

Openbaar Ministerie

College van procureurs-generaal

Voorzitter

Door Reg. DSC kopie gezonden
aan DyW LAV

Postadres: Postbus 20305, 2500 EH Den Haag.

Aan de Minister van Justitie
De heer dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Ministerie van Justitie
DBOB/DIV/OAB/AL-OD
Dossier W1042.3/104107
Datum - 7 JULI 2008
Nummer 08/555 4107
Ambt. notificeren

notific
4/7
Dm+

Bezoekadres:
Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
Telefoon +31 70 33 99 600
Telefax +31 70 33 99 852

S
7/1-
GAW

www mr Abels

A

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
E-mail
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(n)
Onderwerp

Handhavingsbeleid
mr. C.J. Glorie
070-339 9804
c.j.glorie@om.nl
2 juli 2008
PaG/HB/12857
5538271/08/6

Aanpassing van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Genotificeerd
21 JULI 2008
DBOB/DIV/OAB/DW

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 25 april 2008 heeft u het College van procureurs-generaal gevraagd te adviseren over een conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven.

Met dit wetsvoorstel wordt in de eerste plaats beoogd de categorieën van personen die aanspraak kunnen maken op een uitkering uit het schadefonds geweldsmisdrijven uit te breiden alsmede de gevallen waarin men aanspraak kan maken op een uitkering te verruimen. In de tweede plaats wordt de Wet schadefonds geweldsmisdrijven gemoderniseerd en vereenvoudigd.

Ten slotte is in het wetsvoorstel opgenomen het voorstel om in het Wetboek van Strafvordering een regeling op te nemen met betrekking tot bemiddeling tussen slachtoffer en verdachte of tussen slachtoffer en veroordeelde.

Het College heeft met belangstelling kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel en is gaarne bereid hierover te adviseren. Wel maakt het College hierbij de aantekening dat het, vanwege het politiek bestuurlijk karakter van het voorstel, niet zal treden in de beoordeling over de wenselijkheid van het voorstel.

Wet schadefonds geweldsmisdrijven

In het nieuwe artikel 3 worden de categorieën van personen die recht hebben op een uitkering uit het fonds uitgebreid en worden de gevallen verruimd waarin men aanspraak kan maken op een dergelijke uitkering. Het College merkt op dat in de

memorie van toelichting geen relatie wordt gelegd met het bestaande artikel 6 Wet schadefonds geweldsmisdrijven. In het eerste lid van artikel 6 wordt bepaald dat geen uitkering wordt toegekend ter zake van:

1. Schade die langs burgerrechtelijke weg is of kan worden verhaald;
2. Schade in welker vergoeding op andere wijze is of kan worden voorzien.

Het College meent dat in de memorie van toelichting een paragraaf dient te worden opgenomen waarin het huidige artikel 6 Wet schadefonds in relatie wordt gebracht met het onderhavige wetsvoorstel. Vooralsnog kan het College zich namelijk maar één situatie voorstellen waarin een schade niet langs burgerrechtelijke weg of anderszins kan worden verhaald en dat is in het geval de dader onbekend is gebleven. Of is het de bedoeling dat ook schade veroorzaakt door een persoon die niet in staat is deze te vergoeden voor rekening van het schadefonds kan komen?

Het slachtoffer of de nabestaande kan zich ook als benadeelde partij in het strafproces voegen. Ziet het College het goed, dan zal ook voor deze gevallen artikel 6 verhinderen dat een uitkering door het schadefonds wordt toegekend. De mogelijkheden bij voeging in het strafproces zijn, gelet op artikel 51a, eerste lid, en artikel 360, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering beperkt tot het verhaal van rechtstreekse schade als gevolg van het strafbare feit. Naast degene die rechtstreeks schade heeft geleden zijn, zo deze is overleden, slechts zijn erfgenamen bevoegd om zich te voegen in het strafproces. De vraag rijst, gelet op artikel 6, of van degene die niet tot deze beperkte kring behoort, maar wel in aanmerking kan komen voor een uitkering van het schadefonds, wordt verlangd dat hij zich eerst in een civielrechtelijke procedure stelt om zijn burgerrechtelijke schade te verhalen. En dat hij pas, als deze vordering wordt afgewezen, bijvoorbeeld vanwege het ontbreken van een rechtstreeks aan de dader toe te schrijven schade, in aanmerking kan komen voor een uitkering van het schadefonds? Of wordt er genoeg genomen met de beperkte mogelijkheden van de voeging in het strafproces en kan deze persoon onmiddellijk voor een uitkering in aanmerking komen?

Teneinde de gevallen waarin men aanspraak kan maken op een uitkering te verruimen wordt voorgesteld om zogenaamde 'shockschade' in bepaalde gevallen ook voor vergoeding in aanmerking te brengen. Daartoe wordt voorgesteld personen die een nauwe band met het slachtoffer van een geweldsmisdrijf hebben en die gezondheidsschade hebben geleden als gevolg van de waarneming van het geweldsmisdrijf of als gevolg van de confrontatie met de gevolgen van het geweldsmisdrijf, in aanmerking te laten komen voor een uitkering uit het fonds. Deze verruiming is neergelegd in artikel 3, lid 1, onderdeel d.

De nauwe band van personen met het slachtoffer wordt in deze bepaling aangeduid als "een affectieve relatie". De Nederlandse wetgeving kent op dit moment geen bepaling waarin personen met een bepaalde relatie tot een ander worden aangeduid

met "affectief". Het is dus noodzakelijk dat de memorie van toelichting duidelijk maakt wat onder een affectieve relatie moet worden verstaan. Als voorbeelden worden genoemd vrienden, vriendinnen en burenen. Hoe ver strekken deze begrippen? Is het mogelijk dat een (goede) kennis aanspraak maakt op een uitkering uit het schadefonds? En zo nee, hoe kan de grens tussen een vriend en een goede kennis worden bepaald? Worden met burenen de directe burenen bedoeld, of wordt hiermee ook een buurtgemeenschap bedoeld? Zouden collega's ook in onder het begrip "affectieve relatie" kunnen worden begrepen? Deze voorbeelden laten zien dat het niet eenvoudig zal zijn om te bepalen of er sprake is van een affectieve relatie. Wat is het beslissende criterium waarop wordt besloten dat er al dan niet sprake is van een affectieve relatie? Het College meent dat de memorie van toelichting niet kan volstaan met te zeggen dat van geval tot geval zal moeten worden beoordeeld of sprake is van een affectieve relatie. Om verantwoord te kunnen beslissen is méér nodig.

Voorts vraagt het College zich af hoe dit onderdeel van het wetsvoorstel zich verhoudt tot het op dit moment bij de Eerste Kamer aanhangig zijnde wetsvoorstel Aanpassing van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Strafvordering en de Wet schadefonds geweldsmisdrijven in verband met de vergoedbaarheid van schade als gevolg van het overlijden of ernstig en blijvend letsel van naasten (28781). Dit wetsvoorstel is het resultaat van de discussie of immateriële schade van verwanten, kort gezegd affectieschade, voor vergoeding in aanmerking komt en regelt voor een deel de materie waar het onderhavige conceptwetsvoorstel op ziet. In dit wetsvoorstel wordt ook een definitie gegeven van de personen die voor affectieschade in aanmerking zouden kunnen komen.

Heeft het onderhavige conceptwetsvoorstel het oog op dezelfde kring van personen die in aanmerking komen voor een uitkering als in het al aanhangig zijnde wetsvoorstel? Maar als dat zo is, dan dringt de vraag zich op waarom niet is aangesloten bij de definitie in het al bestaande wetsvoorstel. Of mogelijk is er wel degelijk een verschil bedoeld, maar ook dat vergt nadere uitleg. Het College adviseert om in de memorie van toelichting nadrukkelijk aandacht te schenken aan deze materie.

Vervolgens wordt voorgesteld om de reikwijdte van het begrip nabestaanden te verruimen. Het is de bedoeling dat ook bloedverwanten van de overledene in de eerste graad en in de tweede graad in de zijlijn ook onder het begrip nabestaande te brengen. Hierdoor kunnen ook de ouders van om het leven gebrachte volwassen kinderen, volwassen kinderen van overleden slachtoffers, alsmede broers en zussen van overleden slachtoffers in aanmerking komen voor een uitkering uit het fonds. Deze verruiming wordt opgenomen in artikel 3, lid 3, onderdeel e. Het derde lid van artikel 3, gelet op de aanhef, heeft echter slechts betrekking op de toepassing van het tweede lid. Het tweede lid ziet niet op nabestaanden van overleden slachtoffers, maar bepaalt dat nabestaanden van niet overleden slachtoffers slechts aanspraak op een uitkering

kunnen maken indien het slachtoffer zelf een aanvraag heeft ingediend. Ziet het College het goed, dan is de tekst van de wet in dit opzicht niet in overeenstemming met de bedoeling van de voorgestelde wijziging.

Overigens, maar dit terzijde, vraagt het College zich of kan worden gesproken van nabestaanden in die gevallen waarin het slachtoffer niet is overleden. Wordt hier niet het begrip "naasten" bedoeld?

Zoals hiervoor al even aangestipt ziet het tweede lid van artikel 3 op de situatie waarin het eigenlijke slachtoffer niet is overleden. Door een derde kan een aanvraag voor schadevergoeding wegens shockschade worden ingediend, doch alleen als het slachtoffer zelf ook een aanvraag bij het schadefonds heeft ingediend en deze door de commissie is toegewezen. Het College heeft aan een kant begrip voor deze oplossing, het kan moeilijk zijn om shockschade vast te stellen. Aan de andere kant roept dit onderdeel ook twijfels op. Het is vreemd dat in de memorie van toelichting wordt gesteld dat de shockschade moet worden aangetoond, maar dat dit vervolgens alleen kan worden aangenomen op de grond dat een ander, het oorspronkelijke slachtoffer, schade heeft geleden.

In de memorie van toelichting wordt de verwachting geuit dat het zelden of nooit zal voorkomen dat een slachtoffer met shockschade geen uitkering kan krijgen vanwege het feit dat het eigenlijke slachtoffer geen aanvraag heeft ingediend. Het is de vraag of deze stelling bewaarheid wordt. In het geval het eigenlijke slachtoffer zich in het strafproces heeft gevoegd en langs die weg een schadevergoeding heeft ontvangen komt hij niet in aanmerking voor een uitkering van het schadefonds. Maar dan komt degene met de shockschade per definitie ook niet in aanmerking voor een uitkering en staat met lege handen, ook indien hij zelf met medische gegevens aantoont dat hij shockschade heeft geleden. Het College zou menen dat het aanbeveling verdient om te bezien of het toch niet mogelijk is om de shockschade te beoordelen aan de hand van gegevens van de persoon die de schade heeft geleden.

De aanpassing van het Wetboek van Strafvordering

Het eerste lid van artikel 51h bepaalt dat het openbaar ministerie bevordert dat de politie het slachtoffer in een vroeg mogelijk stadium informeert over de mogelijkheden tot bemiddeling. Kennelijk geldt dit niet voor andere opsporingsdiensten dan de politie. En dit terwijl andere opsporingsdiensten, in het bijzonder de Koninklijke marechaussee en de Arbeidsinspectie, ook met delicten met slachtoffers te maken kunnen krijgen. Het College vraagt zich af of deze diensten ook worden verplicht het slachtoffer in een zo vroeg mogelijk stadium te informeren over de mogelijkheden tot schadebemiddeling.

Artikel 51h, derde lid, richt zich tot de rechter door voor te schrijven dat de rechter rekening dient te houden met een geslaagde bemiddeling bij de strafoplegging. Het College meent dat deze bepaling overbodig is. Ook zonder deze bepaling kan de rechter al rekening houden met (het ontbreken van) de resultaten van bemiddeling. Dat doet de rechter in de praktijk nu ook al.

Belangrijker is dat het openbaar ministerie de rechter, als er bemiddeling tussen verdachte en slachtoffer is geweest, informeert over de resultaten van die bemiddeling. Het ware beter om, in het derde lid van artikel 51h, een bepaling van deze strekking op te nemen.

Hoogachtend,

Het College van procureurs-generaal,

H.N. Brouwer